LÁLITYNÉ KÖRMENDI MÁRIA

Ahol a szeretetnek új jelentése lett: a hospice
(Részlet Lálityné Körmendi Mária Út a fény felé című kéziratából.)

Összefoglalás ♦ *A személyes hangú könyvrészlet egy testvér szemszögéből mutatja be a hospice-ba érkezés első napjait és az ott kialakuló mindennapokat. A szerző nővére súlyos daganatos betegsége után kerül hospice-ellátásba, ahol a család számára a halál közelsége fokozatosan kézzelfogható valósággá válik. A részlet a hozzátartozó félelmét, tehetetlenségét és bűntudatát éppúgy megjeleníti, mint azokat az apró gondoskodásokat, amelyekkel igyekszik otthonosságot és biztonságot teremteni nővére számára. Kiemelt szerepet kap a hospice dolgozóinak embersége, a szobatársak közössége, valamint a beteg méltóságának és önállóságának megőrzése. A történet nem szakmai elemzés, hanem személyes hozzátartozói tapasztalat: annak megélése, hogyan változik át a szeretet jelenlétté, gondoskodássá és csendes kíséréssé az élet végéhez közeledve. A részlet a veszteség, a gyász és az újrakezdés folyamatát dolgozza fel.*

Kulcsszavak: hospice, hozzátartozói tapasztalat, testvérkapcsolat, méltóság, gondoskodás, gyász

Where Love Took on a New Meaning: Hospice

Summary ♦ *This personal book excerpt presents the first days of hospice care and the emerging everyday routine from a sister's point of view. Following a serious cancer illness, the author's sister is admitted to hospice, where the nearness of death gradually becomes a tangible reality for the family. The excerpt portrays the relative's fear, helplessness and guilt, as well as the small acts of care through which she tries to create comfort, familiarity and safety for her sister. Particular emphasis is placed on the humanity of hospice staff, the supportive community of fellow patients, and the patient's efforts to preserve dignity and autonomy. Rather than a professional analysis, the text offers a personal family perspective on end-of-life care and on the way love can become*

presence, practical care and quiet companionship. The excerpt explores loss, grief and the gradual process of rebuilding life.

Keywords: hospice, family caregiver experience, sibling relationship, dignity, caregiving, grie

2. fejezet – Ahol a szeretetnek új jelentése lett: a hospice

2025. október 14.

Sosem felejtem el azt a reggelt.

A kórháztól nem féltem. A betegségtől sem. Attól féltem, hogy egy olyan ajtón lépünk be, amelyen már nem együtt fogunk kijönni.

Amikor megérkeztünk a hospice-ba, próbáltam erős maradni. Tesó is. Mindketten tudtuk, hogy ez nem egy átmeneti állomás. Mégsem mondtuk ki. Voltak mondatok, amelyeket már egyikünk sem akart hangosan kimondani.

Ahogy beléptünk, csend fogadott. Nem az a nyomasztó csend, hanem egy különös, békés nyugalom. Az a fajta csend, amelyben mindenki tudja, hogy itt az idő másképp telik. Nem a napokat számolják, hanem a még együtt tölthető perceket.

Én akkor még nem tudtam, hogy ez a hely mennyi szeretetet, emberséget és méltóságot tud adni. Csak azt tudtam, hogy rettenetesen félek.

A megérkezés – Andi nővérke

Tesó eredetileg kétágyas szobába szeretett volna kerülni. Arra azonban sokat kellett volna várni. Amikor szóltak, hogy egy hatágyas, saját fürdőszobás szobában felszabadult egy hely, nem gondolkodtunk sokáig. Elfogadtuk.

Utólag azt mondom, ez volt az egyik legjobb döntés.

A szobatársai tündéri nénik voltak. Kedvesek, figyelmesek, elfogadóak. Ma is szeretettel gondolok mindegyikükre. A legnehezebb időszakban olyan természetességgel vették körül Tesót, mintha régóta ismerték volna. Mire megérkeztünk, Andi nővérke már ott várt bennünket. Az előző éjszakát végigdolgozta, mégis visszajött miattunk, hogy segítsen Tesónak beköltözni. A mai napig megható számomra, hogy ezt megtette.

Miközben ő szeretettel fogadta Tesót és segített neki berendezkedni, mi Marcival, a nővérem fiával átmentünk az irodába, hogy elintézzük a szükséges papírokat. Nehéz szívvel hagytam ott a nővéremet, de amikor visszanéztem rájuk, és láttam Andi nővérke nyugodt, kedves mosolyát, először éreztem azt, hogy talán tényleg jó helyre került.

Az irodában hosszasan töltöttük a papírokat.

Marci befizette az októberi térítési díjat. Aztán egyszer csak elhangzott egy kérdés:

– Melyik temetkezési vállalkozót szeretnék megadni?

Abban a pillanatban megállt bennem az idő. Hiába tudtuk mindannyian, hogy mit jelent a hospice, erre a kérdésre egyikünk sem volt felkészülve. Éreztem, ahogy kifut a vér az arcomból.

Csak annyit tudtam halkan megkérdezni:

– Ezt lehet pár napon belül pótolni? Most nem tudok senkit mondani...

Ránéztem Marcira. Láttam rajta ugyanazt a döbbenetet, amit én is éreztem. Addig a pillanatig a halál valahogy még mindig távoli volt. Egyetlen kérdés azonban hirtelen könyörtelen valósággá tette…

Az adminisztráció után siettünk vissza Tesóhoz, hogy végre lássuk, hová került. Aznap kezdődött a home office-om is. A céges laptopot mindenhová magammal vittem, mert attól féltem, hogy éppen abban az egy-két órában keresnek majd valami sürgős munkaügyben. Furcsa érzés volt a hospice folyosóján egy laptoptáskával a vállamon sétálni. Attól tartottam, hogy rossz néven veszik, de senki sem szólt érte. Mindenki megértő volt.

Mire visszaértünk a szobába, Andi nővérke már segített kipakolni Tesó holmiját. Mindennek hamar megtalálta a helyét. Volt azonban néhány dolog, amit nem lehetett bent hagyni. Az evőeszközöket és az utcai ruhákat vissza kellett vinnünk. A hosszú kukacpárnáját viszont engedték ennek nagyon örültünk. Az volt az egyetlen párna, amellyel még valamennyire kényelmesen tudott feküdni a hasában lévő folyadék miatt.

Még aznap elmentünk, és vettünk egy fekvőbetétet is az ágyára. A matrac nem volt túl kényelmes, és én pedig minden apróságot meg akartam tenni azért, hogy amennyire lehet, jól érezze magát. Szerettem volna, ha legalább egy kicsit otthonosabbá tudjuk tenni azt a szobát.

Amikor a háziorvostól a hospice-elhelyezést kértük, azt mondták, hogy a hasában felgyülemlett folyadékot már a bekerülése után le fogják csapolni. Nagyon vártuk ezt. Abban reménykedtünk, hogy utána könnyebben kap majd levegőt, jobb lesz a közérzete, és talán újra tud egy kicsit enni

is. Aznap azonban erre már nem kerülhetett sor. Azt mondták, másnap tudják elvégezni a beavatkozást. Addigra Tesó már nagyon rosszul volt.

Fájdalomcsillapítót kapott, ami végre egy kicsit enyhített a szenvedésén. Nem sokkal később az ápolók kedvesen megkértek bennünket, hogy most menjünk haza, hadd pihenjen egy kicsit. Azt is mondták, délután a látogatási időben nyugodtan visszajöhetünk.

Amikor elköszöntem tőle, olyan érzésem volt, mintha a szívem egy darabját hagynám ott. Pedig tudtam, hogy a lehető legjobb kezekben van. Mégis újra és újra ugyanaz a gondolat járt a fejemben: Cserbenhagytam!?

Úgy éreztem, kiszakítottuk abból a világból, amelyet ismert, és egy idegen helyre hoztuk, idegen emberek közé. Ezen az érzésen még az sem tudott változtatni, hogy ez az ő döntése volt. Ő nem a haláltól félt. Hanem attól az úttól, amely odáig vezet.

És én akkor még nem tudtam, hogy ezen az úton a hospice nővérkéi nemcsak ápolni fogják őt, hanem szeretni is.

Amikor elindultunk hazafelé, a kocsiban szinte végig csend volt. Senki sem szólt. Örültem, hogy Gyuszi, a férjem, velünk volt, és ő vezetett, nem tudom, hogy abban a lelkiállapotban képes lettem volna-e autót vezetni.

Marci a hátsó ülésen ült, szinte összekuporodott. Nem sokat beszélt. Láttam rajta, hogy őt is mélyen megviselte mindaz, ami történt, ő nehezen mutatja ki az érzéseit. Mindig is ilyen természet volt. Kevés emberhez tud igazán közel kerülni. De az édesanyja egészen más volt. Az iránta érzett szeretete olyan mély volt, hogy most először láttam rajta igazán, mennyire fáj neki ez az egész.

Mielőtt hazaértünk volna, arra kértem Gyuszit és Marcit, hogy menjünk át Berhidára. Ott volt az a temetkezési vállalkozó, aki korábban Édesanyám, a Nagymamám és a sógorom temetését is intézte. Szerettem volna személyesen megkérdezni, hogy vállalja-e majd a szükséges intézkedéseket, ha a hospice értesíti. Ahogy leírtam ezt a mondatot, még most is összeszorul a torkom.

Azt hiszem, az az út Berhidára és az a néhány perces beszélgetés volt életem egyik legnehezebb feladata. Ott ülni egy idegen ember előtt...

... és megbeszélni, hogy ki fogja eltemetni azt, akit a világon a legjobban szeretsz. Erre szerintem senki sem tud felkészülni. Soha nem gondoltam volna, hogy egyszer eljön az a nap, amikor a saját nővérem temetéséről kell előre beszélgetnem. Ez egyszerre volt kegyetlen, fájdalmas és felfoghatatlan.

Abban a pillanatban már nem reménykedtünk. Nem terveztünk. Csak próbáltuk elintézni azokat a dolgokat, amelyekről egyik család sem szeretne valaha beszélni.

Amikor hazaértünk, olyan fáradtnak éreztem magam, mintha egész délelőtt mázsás súlyt cipeltem volna. Nemcsak a testem fáradt el. A lelkem is. Étvágyam sem volt, pedig aznap szinte semmit sem ettem. A gyomrom összeszorult, és egyszerűen nem kívántam az ételt. Volt azonban valami, amitől napokig, sőt hetekig nem tudtam szabadulni: a hospice jellegzetes illata. Mintha beleivódott volna a ruhámba, a hajamba, az emlékeimbe. Bárhová mentem, úgy éreztem, még mindig érzem. Ma is, ha becsukom a szemem, fel tudom idézni.

Utólag visszagondolva azokban a hetekben alig ettem. Ha ettem is, csak néhány falatot. Az étel valahogy elveszítette a jelentőségét.

Egész délután tűkön ültem. Alig vártam, hogy újra indulhassunk Tesóhoz. Mielőtt visszamentünk volna, még megálltunk, hogy megvegyük a fekvőbetétet és egy hosszabb telefontöltő-kábelt.

Apróságoknak tűntek. Nekem mégis fontos volt, hogy amennyire csak lehet, kényelmesebbé tegyük számára azt a szobát. Attól a naptól kezdve minden délután ugyanazzal a gondolattal éltem: Mikor indulhatok már?

Amikor visszaértünk a hospice-ba, addigra már túl volt az ebéden. A fájdalomcsillapító végre egy kicsit segített. Látszott rajta, hogy tudott pihenni valamennyit. A hasa azonban továbbra is nagyon feszült volt. Mindannyian a másnapot vártuk. Abban reménykedtünk, hogy a hasából leszívott folyadék végre megkönnyebbülést hoz neki. Talán könnyebben kap majd levegőt. Talán újra lesz egy kis étvágya. Talán egy kicsit kevésbé fog szenvedni.

Amikor azon a délutánon visszamentünk Tesóhoz, már egészen más érzés volt belépni a hospice ajtaján. Délelőtt még idegen helynek tűnt. Délutánra már tudtam, hogy egy időre ez lesz a második otthonunk. Attól a naptól kezdve szinte minden délután ugyanazt az utat jártam végig.

Munka után – vagy amikor még a home office tartott – szinte automatikusan indultam hozzá. Nem kellett gondolkodnom. A szívem már tudta az utat. Ahogy beléptem a szobába, mindig az volt az első, hogy megkerestem a tekintetét. Ha mosolygott, megkönnyebbültem. Ha csukva volt a szeme, csendben leültem mellé, és vártam, hogy felébredjen. Voltak napok, amikor beszélgettünk, máskor csak ültem mellette, fogtam a kezét, és hallgattuk a csendet.

Érdekes, hogy ott a csendnek is más hangja volt. Nem volt nyomasztó. Inkább olyan volt, mint amikor mindenki pontosan tudja, hogy a szavaknál sokkal többet jelent az, hogy egyszerűen ott vagyunk egymásnak.

A hospice-ban sokféle emberrel találkoztam, haldoklókkal és nővérekkel egyaránt. Voltak, akikhez közel kerültem, voltak, akikhez nem. Nem szeretnék senkiről ítélkezni, mert tudom, milyen nehéz hivatás az övék. Inkább azokra az emberekre szeretnék emlékezni, akik a legnehezebb időszakban szeretetet és biztonságot tudtak adni nekünk.

Az első látogatás

Félve léptem be a hospice épületébe. Éreztem, hogy egyre gyorsabban ver a szívem. Amikor beléptem a szobába, azonnal megláttam Tesó tekintetét. Láttam rajta, hogy fél. És talán akkor láttam meg először igazán azt is, hogy kezdi feladni. Éveken keresztül együtt harcoltunk a rákkal. Mindig volt egy újabb kezelés, egy újabb remény, egy újabb cél. Most azonban először éreztem azt, hogy elfáradt. Nem fizikailag.

Lelkileg. Nem maradt ereje tovább küzdeni.

Abban a pillanatban tudtam, hogy nekem kell erősnek maradnom. Ha én akkor összetörök, hogyan tudná ő végigjárni azt az utat, amitől évek óta rettegett?! Megsimogattam az arcát, átöleltem. Nem kellett sokat beszélnünk. Szavak nélkül is pontosan tudtuk, mit érez a másik. Próbáltam megnyugtatni. Azt mondtam neki, hogy itt vigyázni fognak rá. Ő csak csendben nézett rám. Legbelül azonban már éreztem, hogy ezek lesznek életünk legfájdalmasabb és legmeghatározóbb hetei!

Ma már úgy gondolom, hogy ott kezdődött el bennem az a változás, amely azóta is formál. Gyuszival elrendeztük az ágyát. Feltettük az új fekvőbetétet, mert tudtuk, hogy anélkül még feküdni is nehezebb lenne számára. Közben kimentem a nővérekkel megbeszélni néhány dolgot, amire délelőtt már nem maradt idő. Lassan én is kezdtem megismerni azt a világot, amely innentől a mindennapjaink része lett.

Aztán bemutatkoztam a szobatársaknak is. Délelőtt, amikor beköltöztünk, erre még nem volt lehetőségem. Most azonban végre volt időm körülnézni. Nagyon kedves, szeretetteljes nénik voltak. Nem akartam faggatózni. Nem kérdeztem, ki miért került oda. Úgy éreztem, mindenkinek megvan a maga története, a maga fájdalma.

Ida néni és Ildikó néni már év eleje óta ott éltek. Zsuzsa nénit még a lakóhelyünkről ismertük, ő nyáron került be. Klárika talán egy hónappal korábban költözött a szobába. A sarokban feküdt egy nagyon idős néni. Sosem sikerült igazán közel kerülnöm hozzá, Marika néninek hívták. Mindenki

kedves volt velünk, akkor is, és a későbbi hetekben is. Utólag visszagondolva úgy érzem, ennél szeretőbb közösségbe nem is kerülhetett volna Tesó.

Amikor este elindultunk haza, nagyon nehéz volt otthagyni. Azt hittem, majd napról napra könnyebb lesz. Nem lett! Minden egyes este ugyanúgy, sőt egyre jobban fájt elköszönni tőle!

Attól a naptól kezdve mindig ugyanazzal a mondattal búcsúztam.

– Nagyon szeretlek, Tesikém!

Közben átöleltem. Próbáltunk mosolyogni. Mindketten tudtuk, hogy ez fontos. De napról napra egyre nehezebb lett.

Hazafelé a kocsiban Gyuszival szinte végig hallgattunk. Nem azért, mert nem volt mit mondanunk. Hanem azért, mert voltak fájdalmak, amelyekre akkor még nem léteztek szavak.

A második nap

Másnap reggel korán keltem. Elrendeztem Lilit, a lányomat, majd bár home office-ban dolgoztam, már reggel nyolckor a számítógép előtt ültem. Próbáltam a munkára figyelni, de a gondolataim végig Tesó körül jártak. Folyton a telefonomat lestem:

Mikor ír?

Mikor hív?

Hogy van?

Mit csinál?

A következő hetek szinte erről szóltak. Minden rezgésre összerezzentem. Amikor végre írt, majd nem sokkal később fel is hívott, elmondta, hogy ultrahangra viszik, és végre leszívják a hasából a folyadékot. Ennek nagyon örültem. Abban reménykedtem, hogy utána könnyebb lesz neki. Az előző hetek szinte végig a gyomorfájásról, a hányingerről és a hányásról szóltak. Úgy gondoltam, ha megszabadul attól a rengeteg folyadéktól, talán az emésztése is javul, és végre egy kicsit megkönnyebbül. Délután kettőre már bent voltam nála. A céges laptop természetesen most is a vállamon lógott. Addigra már túl volt a beavatkozáson: 5 liter folyadékot csapoltak le. El sem tudtam képzelni, hogyan fért el ennyi a hasában. Nagyon görcsölt. Az orvos elmagyarázta, hogy ilyenkor a beleknek újra vissza kell rendeződniük a helyükre, és ez okozza a fájdalmat. Nagyon sajnáltam szegényt. Ha át lehetett volna venni valamit a fájdalmából, gondolkodás nélkül megtettem volna. Attól a naptól kezdve szinte mindig ugyanazokkal a kérdésekkel kezdődtek a beszélgetéseink: .

– Fáj a gyomrod?

– Ugye nem hánytál?

– Tudtál enni valamit?

– Volt székleted?

Korábban soha nem gondoltam volna, hogy egyszer ezek lesznek a legfontosabb kérdések két testvér között.

A szobatársak továbbra is nagyon kedvesek és segítőkészek voltak. Őket is megdöbbentette, hogy a nővérem ilyen fiatalon került hospice-ba. Bent mindenki nagyon megszerette Tesót. A mosolya, a kedvessége és a nyugalma valahogy mindenkit megérintett. Olyan méltósággal viselte a betegségét, amilyet nagyon ritkán lát az ember. Próbáltam elterelni a figyelmét a fájdalomról. Meséltem neki a kertről, a kutyákról, minden apróságról, ami egy kis időre kizökkenthette. Közben folyamatosan azon járt az agyam, mivel tudnék még segíteni.

Megkérdeztem, mit enne szívesen. Egy pillanatig gondolkodott, majd csak ennyit mondott:

– Málnát.

Elmosolyodtam.

A kertünkben mindig nagyon szerette a málnát. Attól a naptól kezdve, amikor csak találtam valamelyik boltban, vettem neki. Nem számított, mennyibe került. Csak azt szerettem volna, hogy legyen valami, amit még jóízűen meg tud enni. Arról is beszélgettünk, mit vigyek még be neki, hogy egy kicsit otthonosabb legyen a szobája. Azt mondta, még gondolkodik rajta.

Külön engedélyt kaptam, hogy minden nap este hat óráig bent maradhassak mellette. Ez óriási ajándék volt! Mégis minden este ugyanazt éreztem. Egyszerre volt szinte elviselhetetlen ott hagyni… és közben egy apró megkönnyebbülés is volt bennem, hogy néhány órára tudom, biztonságban van, vigyáznak rá. Ezért a megkönnyebbülésért azonban minden alkalommal lelkiismeret-furdalást éreztem. Mintha nem lett volna szabad egyetlen pillanatra sem elfáradnom.

Apró gondoskodások

A hospice-ban töltött hetek alatt kialakultak a saját kis szokásaink. Tesó nem szerette volna, hogy bent mossák a ruháit. Azt mondta, szeretné, ha ugyanaz az illatuk maradna, mint otthon. Ezért megvettem ugyanazt a mosószert és öblítőt, amit mindig is használt. Lili sokszor mondta régebben, hogy Tesónak mindig olyan jó illata van. Én is szerettem volna, ha ebből az érzésből az utolsó hetekben is megmarad valami. Két-három naponta hazahoztam a szennyesét, kimostam, majd a

következő látogatáskor visszavittem a tiszta ruhákat. Ez idővel egy kis rituálévá vált. Amikor megérkeztem, először mindig szépen elrendeztem a tiszta ruhákat az ágya feletti szekrényben, aztán összeszedtem a szennyest, amit hazavittem. Valahogy ettől úgy éreztem, hogy még mindig tudok gondoskodni róla.

Egyszer néhány napig nem volt iható a csapvíz, ezért minden délután vittem neki ásványvizet. Volt, hogy szénsavasat kért, mert azt mondta, attól könnyebben tud böfögni, és kevésbé nyomta a gyomrát. Majdnem minden alkalommal vittem neki friss kiflit is a pékségből. Reggelente evett belőle néhány falatot, hogy ne legyen rosszul, mire megkapja a reggelit. Apróságok voltak ezek. Mégis ma úgy érzem, ezekkel a kis mindennapi gesztusokkal tudtam a legtöbbet adni neki azokban a hetekben. Szerettem volna, hogy a hospice-ban is maradjon valami az otthonából.

Egy ismerős illat.

Egy kedvenc kifli.

Egy tiszta, puha ruha.

Talán ezek is azt üzenték neki, hogy bárhol is van, nincs egyedül.

Napok a hospice-ban

Néhány nap alatt kialakult az új életünk ritmusa. A reggeleim továbbra is várakozással teltek, a délutánjaimat pedig már szinte percre pontosan Tesóhoz igazítottam. Tudtam, mikor kell elindulnom, hogy kettő órára beérjek hozzá. Volt, hogy mire odaértem, még aludt.

Ilyenkor csendben leültem az ágya mellé a kis puffra. Óvatosan megfogtam a kezét, és hosszú percekig csak néztem az arcát. Próbáltam az emlékezetembe vésni minden apró vonását. Mintha féltem volna attól, hogy egyszer elfelejtem.

A hasában levő folyadék leszívása után néhány napig valamivel jobb volt az állapota. Kicsit többet tudott enni, bár étvágya továbbra is alig volt. Voltak jobb napok. És voltak nagyon nehezek. Sosem panaszkodott. Eleinte azt hittem, ezek egyforma napok. Ma már tudom, hogy egyik sem volt ugyanolyan. Minden nappal egy kicsit gyengébb lett.

Egyre többet aludt.

Egyre kevesebbet evett.

Egyre nehezebben állt fel.

Én pedig csak utólag vettem észre, hogy miközben ugyanazokat a délutánokat éltem újra meg újra, valójában minden egyes nappal egy lépéssel közelebb kerültünk a búcsúhoz. Akkor ezt még nem

akartam látni. Csak menni akartam hozzá. Fogni a kezét. És együtt tölteni vele még egy napot, és még egyet, és még egyet….

Csak akkor beszélt arról, hogyan érzi magát, ha megkérdeztem. Andi nővérke, amikor szolgálatban volt, néha még munkaidőn kívül is írt nekem néhány sort arról, hogy hogy van Tesó. Talán soha nem fogja megtudni, mekkora lelki támaszt jelentett nekünk abban az időben. A mai napig nem tudom elképzelni, hogyan képes valaki nap mint nap ekkora szeretettel és empátiával dolgozni egy ilyen helyen.

A hospice-ban töltött idő alatt sokszor rájöttem, hogy azok az emberek, akik ott éltek akármennyi ideig is, olyan lelki erővel rendelkeztek, amelyet mi, egészséges emberek talán soha nem érthetünk meg teljesen.

Sosem felejtem el az egyik idős bácsit. Tesó is ismerte. Egyik délután, amikor hazafelé indultunk, még mosolyogva integetett nekünk az ágyából. Másnap, amikor újra arra mentünk, az ágya már üres volt. Hajnalban örökre elaludt. Volt olyan délután is, amikor a látogatási idő alatt egy másik szobában egy néni az utolsó óráit élte. A családja körülötte állt. Mi csak annyit láttunk, hogy később a folyosón egymást átölelve zokognak. Minden ilyen pillanat összetörte egy kicsit a lelkünket. Ilyenkor elég volt egymásra néznünk Tesóval. Nem kellett megszólalnunk. Pontosan tudtuk, mire gondol a másik.

– Velünk is ez lesz?!

Én akkor megígértem neki, hogy mellette leszek a legvégső pillanatig. Ez az ígéret egész végig ott élt bennem.

Hogy végül miért nem sikerült betartanom?! Arról majd később mesélek.

Volt néhány dolog, amit Tesó mindenáron el akart kerülni. Az egyik ilyen: a felnőttpelenka volt. Mindig azt mondta:

– Amíg fel tudok kelni, addig nem engedem.

És valóban. Csak élete utolsó néhány napjában viselte. Még ebben is próbálta megőrizni a méltóságát és az önállóságát. A betegség sok mindent elvett tőle, de azt, hogy önmaga maradhasson, az utolsó pillanatig megpróbálta megőrizni.

„A közös képen Tesóm a jobb oldalon látható, fekete pólóban és szemüvegben, én pedig a bal oldalon, fehér, csíkos pólóban. A fénykép 2024. május 5-én, a közös születésnapunkon készült.”

Lálityné Körmendi Mária
adminisztratív munkatárs
manyoka75@gmail.com